

ASIA Asiakirjapyyntöön annettava valituskelpoinen päätös

KANTELU

Kantelija arvostelee oikeuskanslerille osoitetussa 5.11.2018 päivätyssä kirjoituksessaan Traficomin menettelyä, kun hän ei ole saanut nähtäväkseen tyttärensä mopokortin hylätyn teoriakokeen kysymyksiä. Kantelijan mukaan hylätyn teoriakokeen kysymykset hylätyiltä osin tulisi antaa nähtäväksi, jotta hän voisi arvioida tarvetta hakea oikaisua kokeen arvosteluun.

SELVITYS JA VASTINE

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on antanut asiassa lausuntonsa 12.4.2019.

Kantelija ei ole käyttänyt hänelle varattua tilaisuutta antaa vastine.

RATKAISU

Oikeusohjeita

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, edempänä *julkisuuslaki*) 14 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen asiakirjan antamisesta päättää se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on, jollei 15 §:n 3 momentissa tai muualla laissa toisin säädetä. Lain 14 §:n pykälän 2 momentin mukaan tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se viranomaisen henkilöstöön kuuluva, jolle viranomainen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtävien-
sä vuoksi muuten kuuluu.

Pykälän 3 momentissa säädetään, että jos virkamies tai muu 2 momentissa tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on:

- 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy;
- 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi;
- 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi; sekä
- 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Oikeus saada perusteltu päätös ja hakea päätökseen muutosta ovat perustuslaissa turvattuja hyvän hallinnon keskeisiä oikeusturvatakeita. Asiakirjan pyytäjällä on lisäksi edellä selostettu julkisuuslaissa turvattu oikeus halutessaan saada hallintolain mukaisesti perusteltu päätös siitä, miksi pyydettyä asiakirjaa ei anneta. Julkisuuslain 33 §:n mukaisesti asiakirjapyyntöön annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Julkisuuslain 18 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan viranomaisen tulee huolehtia siitä, että sen palveluksessa olevilla on tarvittava tieto käsiteltävien asiakirjojen julkisuudesta sekä tietojen antamisesta ja käsittelyssä sekä niiden ja asiakirjojen ja tietojärjestelmien suojaamisesta noudatettavista menettelyistä, tietoturvasuojauksista ja tehtävänjaosta, samoin kuin siitä, että hyvän tiedonhallintatavan toteuttamiseksi annettujen säännösten, määräysten ja ohjeiden noudattamista valvotaan.

Arviointi

Traficomilta saadun selvityksen mukaan kantelija on pyytänyt tyttärensä hylätyt teoriakokeet nähtäväksi tarkastusta ja opettelua varten. Trafista on vastattu 26.1.2018, että kokeen kysymyksiä ei ole mahdollista saada turvallisuussyistä. Kantelija on 1.11.2018 yksilöinyt kysymykset ja kokeet, jotka hän haluaa nähtäväkseen. Trafista on vastattu 2.11.2018, että julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 22 kohdan perusteella koekysymykset ja oikeat vastaukset ovat salassa pidettäviä.

Traficomin myöntää selvityksessään, että kantelijan asiakirjapyyntöä käsiteltäessä ei ole kaikin osin noudatettu edellä selostettua julkisuuslain mukaista menettelyä. Kantelijalle on julkisuuslain 14 §:n mukaisesti ilmoitettu kieltäytymisen syy, mutta asiakirjapyyntöön annetuissa vastauksissa ei ole ilmoitettu mahdollisuudesta saattaa asia viranomaisen ratkaistavaksi eikä tiedusteltu, haluaako hän näin meneteltävän. Tällöin asiakkaalla olisi ollut mahdollisuus saada valituskelppoinen päätös ja halutessaan valittaa siitä edelleen hallinto-oikeuteen.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän Traficomin huomiota asiakirjapyyntön käsittelyä koskevien julkisuuslain 4 ja 5 luvun säännösten noudattamiseen.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Henna-Riikka Välinen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi